

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2019-2020

26 JUIN 2020

Proposition de loi spéciale modifiant la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles et la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux Institutions bruxelloises en vue d'étendre à l'élection des Parlements de Communauté et de Région le droit de vote des Belges résidant à l'étranger

**TEXTE ADOPTÉ
PAR LA COMMISSION
DES AFFAIRES INSTITUTIONNELLES**

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2019-2020

26 JUNI 2020

Voorstel van bijzondere wet tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen om het stemrecht van de in het buitenland verblijvende Belgen uit te breiden naar de verkiezing van de Gemeenschaps- en Gewestparlementen

**TEKST AANGENOMEN
DOOR DE COMMISSIE VOOR
DE INSTITUTIONELE AANGELEGENHEDEN**

Voir :

Documents du Sénat:
7-119 – 2019/2020:

N° 1: Proposition de loi spéciale.
N° 2: Rapport.

Zie:

Stukken van de Senaat:
7-119 – 2019/2020:

Nr. 1: Voorstel van bijzondere wet.
Nr. 2: Verslag.

CHAPITRE 1er**Disposition générale**Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

CHAPITRE 2

Modifications de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles

Art. 2

Dans l'article 25, § 1er, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, modifié en dernier lieu par la loi spéciale du 27 mars 2006, les modifications suivantes sont apportées:

a) l'alinéa 1er est remplacé par ce qui suit:

«Les membres du Parlement flamand visés à l'article 24, § 1er, alinéa 1er, 1°, sont élus directement par les Belges âgés de dix-huit ans accomplis ne se trouvant pas dans l'un des cas d'exclusion ou de suspension visés aux articles 6 à 9*bis* du Code électoral, qui:

1° soit sont inscrits aux registres de la population d'une commune du territoire de la Région flamande;

2° soit sont inscrits aux registres de la population tenus dans les postes consulaires de carrière et sont rattachés comme électeur à une commune de la Région flamande en application des critères de rattachement déterminés à l'article 26*bis*/1, § 2.»;

b) l'alinéa 2 est remplacé par ce qui suit:

«Les membres du Parlement wallon sont élus directement par les Belges âgés de dix-huit ans accomplis ne se trouvant pas dans l'un des cas d'exclusion ou de suspension visés aux articles 6 à 9*bis* du Code électoral, qui:

1° soit sont inscrits aux registres de la population d'une commune du territoire de la Région wallonne;

HOOFDSTUK 1

Algemene bepaling

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

HOOFDSTUK 2

Wijzigingen van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen

Art. 2

In artikel 25, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, laatstelijk gewijzigd bij de bijzondere wet van 27 maart 2006, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) het eerste lid wordt vervangen als volgt:

«De in artikel 24, § 1, eerste lid, 1°, bedoelde leden van het Vlaams Parlement worden rechtstreeks gekozen door de Belgen die de volle leeftijd van achttien jaar hebben bereikt, en niet verkeren in een van de gevallen van uitsluiting of schorsing bedoeld in de artikelen 6 tot 9*bis* van het Kieswetboek, die:

1° ofwel zijn ingeschreven in de bevolkingsregisters van een gemeente van het grondgebied van het Vlaams Gewest;

2° ofwel zijn ingeschreven in de bevolkingsregisters die bijgehouden worden in de consulaire beroepsposten en die als kiezer gehecht zijn aan een gemeente van het Vlaams Gewest met toepassing van de in artikel 26*bis*/1, § 2, bepaalde aanhechtingscriteria.»;

b) het tweede lid wordt vervangen als volgt:

«De leden van het Waals Parlement worden rechtstreeks gekozen door de Belgen die de volle leeftijd van achttien jaar hebben bereikt, en niet verkeren in een van de gevallen van uitsluiting of schorsing bedoeld in de artikelen 6 tot 9*bis* van het Kieswetboek, die:

1° ofwel zijn ingeschreven in de bevolkingsregisters van een gemeente van het grondgebied van het Waals Gewest;

2° soit sont inscrits aux registres de la population tenus dans les postes consulaires de carrière et sont rattachés comme électeur à une commune de la Région wallonne en application des critères de rattachement déterminés à l'article 26bis/1, § 2.»;

c) dans l'alinéa 3, les mots «ou aux registres de la population tenus dans les postes consulaires de carrière» sont insérés entre les mots «registres de la population» et les mots «doivent être».

Art. 3

Dans l'article 26bis de la même loi spéciale, inséré par la loi spéciale du 16 juillet 1993, la deuxième phrase est complétée par les mots «sauf les exceptions visées à l'article 26bis/1, § 3».

Art. 4

Dans la même loi spéciale, il est inséré un article 26bis/1 rédigé comme suit:

«Art. 26bis/1. § 1er. Tous les Belges inscrits aux registres de la population tenus dans les postes consulaires de carrière belges à l'étranger et qui remplissent les conditions de l'électorat visées à l'article 25, sont soumis à l'obligation de vote.

§ 2. Les personnes visées au paragraphe 1er sont rattachées comme électeur à l'une des communes suivantes:

1° la commune belge dans laquelle la personne a un jour été inscrite dans les registres de la population;

2° à défaut, la commune belge du lieu de sa naissance;

3° à défaut, la commune belge dans laquelle le père ou la mère de la personne est inscrit ou a été inscrit en dernier lieu dans les registres de la population;

4° à défaut, la commune belge dans laquelle le mari, l'épouse, le précédent mari, la précédente épouse ou la ou le partenaire dans une cohabitation enregistrée est inscrit ou a été inscrit dans les registres de la population;

5° à défaut, la commune belge dans laquelle un parent jusqu'au troisième degré est inscrit ou a été inscrit en dernier lieu dans les registres de la population ou la

2° ofwel zijn ingeschreven in de bevolkingsregisters die bijgehouden worden in de consulaire beroepsposten en die als kiezer gehecht zijn aan een gemeente van het Waals Gewest met toepassing van de in artikel 26bis/1, § 2, bepaalde aanhechtingscriteria.»;

c) in het derde lid worden de woorden «of in de bevolkingsregisters die bijgehouden worden in de consulaire beroepsposten» ingevoegd tussen de woorden «de bevolkingsregisters» en de woorden «moeten vervuld zijn».

Art. 3

In artikel 26bis van dezelfde bijzondere wet, ingevoegd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993, wordt de tweede zin aangevuld met de woorden «behoudens de in artikel 26bis/1, § 3, bedoelde uitzonderingen».

Art. 4

In dezelfde bijzondere wet wordt een artikel 26bis/1 ingevoegd, luidende:

«Art. 26bis/1. § 1. Alle Belgen die ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters die bijgehouden worden in de Belgische consulaire beroepsposten in het buitenland en die voldoen aan de in artikel 25 bedoelde kiesgerechtigheidsvoorwaarden zijn onderworpen aan de stemplicht.

§ 2. De in paragraaf 1 bedoelde personen zijn als kiezer gehecht aan een van de volgende gemeenten:

1° de Belgische gemeente waar de persoon ooit ingeschreven was in de bevolkingsregisters;

2° bij gebreke daaraan, de Belgische gemeente waarin zijn geboorteplaats ligt;

3° bij gebreke daaraan, de Belgische gemeente waar de vader of moeder van de persoon in de bevolkingsregisters is ingeschreven of laatst was ingeschreven;

4° bij gebreke daaraan, de Belgische gemeente waar de echtgenoot, de echtgenote of de vorige echtgenoot of echtgenote of de partner in een geregistreerde samenleving is ingeschreven of was ingeschreven in de bevolkingsregisters;

5° bij gebreke daaraan, de Belgische gemeente waar een verwant tot de derde graad in het bevolkingsregister is ingeschreven of laatst was ingeschreven of

commune belge dans laquelle un ascendant est né, est inscrit ou a été inscrit dans les registres de la population;

6° à défaut, la commune de Bruxelles.

§ 3. Ces personnes exercent leur droit de vote soit en personne ou par procuration dans un bureau de vote sur le territoire du Royaume, soit en personne ou par procuration dans le poste consulaire de carrière dans lequel elles sont inscrites, soit par correspondance.»

Art. 5

L'article 26ter de la même loi spéciale, inséré par la loi spéciale du 16 juillet 1993 et modifié par la loi spéciale du 27 mars 2006, est complété par les mots «et de tous les électeurs inscrits aux registres de la population tenus dans les postes consulaires de carrière qui sont rattachés à une commune du territoire de la circonscription électorale concernée».

Art. 6

Dans l'article 28bis de la même loi spéciale, inséré par la loi spéciale du 16 juillet 1993, le paragraphe 3 est complété par un alinéa rédigé comme suit:

«Pour l'application de la présente disposition, lorsque l'acte de présentation est signé par un électeur belge résidant à l'étranger, la commune visée à l'alinéa 1er est la commune de rattachement telle que déterminée en application de l'article 26bis/1, § 2.»

CHAPITRE 3

Modifications de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux Institutions bruxelloises

Art. 7

Dans l'article 13 de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux Institutions bruxelloises, modifié en dernier lieu par la loi spéciale du 27 mars 2006, les modifications suivantes sont apportées:

a) l'alinéa 1er est remplacé par ce qui suit:

«Sont électeurs pour le Parlement, les Belges âgés de dix-huit ans accomplis ne se trouvant pas dans l'un des

de Belgische gemeente waar een bloedverwant in de opgaande lijn is geboren, is ingeschreven of was ingeschreven in de bevolkingsregisters;

6° bij gebreke daaraan, de gemeente Brussel.

§ 3. Deze personen oefenen hun stemrecht uit ofwel persoonlijk of bij volmacht in een stembureau op het grondgebied van het Koninkrijk, ofwel persoonlijk of bij volmacht in de consulaire beroepspost waarbij zij ingeschreven zijn, ofwel per briefwisseling.»

Art. 5

Artikel 26ter van dezelfde bijzondere wet, ingevoegd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993 en gewijzigd bij de bijzondere wet van 27 maart 2006, wordt aangevuld met de woorden «en uit alle kiezers ingeschreven in de bevolkingsregisters die bijgehouden worden in de consulaire beroepsposen die aangehecht zijn bij een gemeente van het grondgebied van de betrokken kieskring».

Art. 6

In artikel 28bis van dezelfde bijzondere wet, ingevoegd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993, wordt de derde paragraaf aangevuld met een lid, luidende:

«Voor de toepassing van deze bepaling is, indien de voordrachtsakte getekend wordt door een Belgische kiezer die in het buitenland verblijft, de in het eerste lid bedoelde gemeente de gemeente van aanhechting zoals bepaald met toepassing van artikel 26bis/1, § 2.»

HOOFDSTUK 3

Wijzigingen van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen

Art. 7

In artikel 13 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen, laatstelijk gewijzigd bij de bijzondere wet van 27 maart 2006, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) het eerste lid wordt vervangen als volgt:

«Kiezers voor het Parlement zijn de Belgen die de volle leeftijd van achttien jaar hebben bereikt en niet

cas d'exclusion ou de suspension visés aux articles 6 à 9bis du Code électoral, qui:

1° soit sont inscrits aux registres de la population d'une commune du territoire de la Région de Bruxelles-Capitale;

2° soit sont inscrits aux registres de la population tenus dans les postes consulaires de carrière et sont rattachés comme électeur à une commune de la Région de Bruxelles-Capitale en application des critères de rattachement déterminés à l'article 26bis/1, § 2, de la loi spéciale.»;

b) dans l'alinéa 2, les mots «ou aux registres de la population tenus dans les postes consulaires de carrière» sont insérés entre les mots «registres de la population» et les mots «doivent être».

Art. 8

L'article 14, alinéa 1er, de la même loi spéciale, modifié par la loi spéciale du 27 mars 2006, est complété par les mots «, et de l'ensemble des électeurs inscrits aux registres de la population tenus dans les postes consulaires de carrière qui sont rattachés à une commune faisant partie du territoire visé à l'article 2, § 1er».

Art. 9

L'article 17, § 7, de la même loi spéciale est complété par un alinéa rédigé comme suit:

«Pour l'application de la présente disposition, lorsque l'acte de présentation est signé par un électeur belge résidant à l'étranger, la commune visée à l'alinéa 1er est la commune de rattachement telle que déterminée en application de l'article 26bis/1, § 2, de la loi spéciale.».

Art. 10

L'article 21 de la même loi spéciale est remplacé par ce qui suit:

«Art. 21. § 1er. Le vote est obligatoire et secret. Il a lieu à la commune sauf les exceptions visées au paragraphe 3.

verkeren in een van de gevallen van uitsluiting of schorsing bedoeld in de artikelen 6 tot 9bis van het Kieswetboek, die:

1° ofwel zijn ingeschreven in de bevolkingsregisters van een gemeente van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest;

2° ofwel zijn ingeschreven in de bevolkingsregisters die bijgehouden worden in de consulaire beroepspos­ten en die als kiezer gehecht zijn aan een gemeente van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest met toepassing van de in artikel 26bis/1, § 2, van de bijzondere wet bepaalde aanhechtingscriteria.»;

b) in het tweede lid worden de woorden «of in de bevolkingsregisters die bijgehouden worden in de consulaire beroepspos­ten» ingevoegd tussen de woorden «de bevolkingsregisters» en de woorden «moeten vervuld zijn».

Art. 8

Artikel 14, eerste lid, van dezelfde bijzondere wet, gewijzigd bij de bijzondere wet van 27 maart 2006, wordt aangevuld met de woorden «, en uit alle kiezers ingeschreven in de bevolkingsregisters die bijgehouden worden in de consulaire beroepspos­ten die aangehecht zijn bij een gemeente van het in artikel 2, § 1, bedoelde grondgebied».

Art. 9

Artikel 17, § 7, van dezelfde bijzondere wet wordt aangevuld met een lid, luidende:

«Voor de toepassing van deze bepaling is, indien de voordrachtsakte getekend wordt door een Belgisch kiezer die in het buitenland verblijft, de in het eerste lid bedoelde gemeente de gemeente van aanhechting zoals bepaald met toepassing van artikel 26bis/1, § 2, van de bijzondere wet.».

Art. 10

Artikel 21 van dezelfde bijzondere wet wordt vervangen als volgt:

«Art. 21. § 1. De stemming is verplicht en geheim. Zij heeft plaats in de gemeente behoudens de in paragraaf 3 bedoelde uitzonderingen.

§ 2. Tous les Belges inscrits aux registres de la population tenus dans les postes consulaires de carrière belges à l'étranger et qui remplissent les conditions de l'électorat visées à l'article 13, sont soumis à l'obligation de vote.

§ 3. Les personnes visées au paragraphe 2 exercent leur droit de vote soit en personne ou par procuration dans un bureau de vote sur le territoire du Royaume, soit en personne ou par procuration dans le poste consulaire de carrière dans lequel elles sont inscrites, soit par correspondance.».

§ 2. Alle Belgen die ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters die bijgehouden worden in de Belgische consulaire beroepsposen in het buitenland en die voldoen aan de in artikel 13 bedoelde kiesgerechtigheidsvoorwaarden, zijn onderworpen aan de stemplicht.

§ 3. De in paragraaf 2 bedoelde personen oefenen hun stemrecht uit ofwel persoonlijk of bij volmacht in een stembureau op het grondgebied van het Koninkrijk, ofwel persoonlijk of bij volmacht in de consulaire beroepsposit waarbij zij ingeschreven zijn, ofwel per briefwisseling.».